

KONFERENSIYALAR.COM

ANJUMANLAR PLATFORMASI

O'ZBEKISTON – 2030: INNOVATSIYA, FAN VA TA'LIM ISTIQBOLLARI

**II RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYA MATERIALLARI**

OKTYABR, 2026-YIL

ISBN 978-9910-8337-7-9

O‘ZBEKISTON – 2030: INNOVATSIYA, FAN VA TA’LIM ISTIQBOLLARI. II Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari. – Toshkent: Scienceproblems team, 2026. – 200 bet.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.com>

Konferensiya tashkilotchisi: “Scienceproblems Team” MChJ

Konferensiya o‘tkazilgan sana: 2026-yil, 2-oktyabr

Mas’ul muharrir:

Isanova Feruza Tulqinovna

Annotatsiya

Mazkur nashrda “O‘zbekiston — 2030: innovatsiya, fan va ta’lim istiqbollari” nomli II Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi doirasida taqdim etilgan ilmiy maqolalar to‘plami jamlangan. Unda O‘zbekistonning turli oliy ta’lim va ilmiy-tadqiqot muassasalari, tarmoq tashkilotlari, mustaqil tadqiqotchilar tomonidan taqdim etilgan ijtimoiy-gumanitar, iqtisodiyot, huquq, biologiya, tibbiyot va boshqa sohalarga oid maqolalar kiritilgan. Maqolalarda ilm-fanning zamonaviy yo‘nalishlari, innovatsion texnologiyalar, ta’lim islohotlari hamda barqaror taraqqiyotga oid masalalar muhokama qilingan. To‘plam akademik izlanishlar, amaliy tajribalar va ilmiy xulosalarni birlashtirgan holda, fanlararo integratsiyani chuqurlashtirish va ilmiy hamkorlikni kuchaytirishga xizmat qiladi.

Kalit so‘zlar: ilmiy-amaliy konferensiya, innovatsiya, fan va ta’lim, O‘zbekiston 2030, barqaror rivojlanish, ilmiy izlanishlar, fanlararo integratsiya, ilmiy hamkorlik, texnologik taraqqiyot, zamonaviy ta’lim.

ISBN 978-9910-8337-7-9

Barcha huquqlar himoyalangan.

© Scienceproblems team, 2026-yil

© Mualliflar jamoasi, 2026-yil

“O'ZBEKISTON — 2030” STRATEGIYASI SHAROITIDA ZAMONAVIY ADABIY TADQIQOTLAR: MAGGIE O'FARRELL ASARLARIDA ONA OBRAZI POETIKASI

Xidirova Sarvinoz Mahmudjon qizi

Namangan davlat universiteti tayanch doktoranti

Ingliz tili va adabiyoti kafedrası

Annotatsiya. Mazkur maqolada “O'zbekiston — 2030” strategiyasida belgilangan oliy ta'lim va ilmiy tadqiqotlar sifatini oshirish, fundamental tadqiqotlarni rivojlantirish hamda zamonaviy ilmiy metodologiyalarni joriy etish vazifalari nuqtayi nazaridan zamonaviy ingliz adabiyotini o'rganishning ayrim nazariy-metodologik jihatlari tadqiq etiladi. Tadqiqot obyekti sifatida zamonaviy britan yozuvchisi Maggie O'Farrellning *The Hand That First Held Mine* va *Hamnet* romanlari tanlangan. Mazkur asarlarda ona obrazi ayol identiteti, xotira, vaqt, makon, ruhiy yo'qotish va shaxsiy transformatsiya kategoriyalari bilan uzviy aloqada shakllanishi tahlil qilinadi. Tadqiqotda psixologik tasvir, retrospeksiya, parallel syujet, palimpsestik narrativ, ramziy detal, ko'p nuqtayi nazarlilik hamda tarixiy va individual vaqt sintezi ona obrazini yaratishning muhim poetik vositalari sifatida asoslanadi. Shuningdek, O'Farrell romanlarini Adrienne Richning onalik haqidagi qarashlari, Sara Ruddickning “maternal thinking” konsepsiyasi, Sarah Dilloning palimpsest nazariyasi, Cathy Caruthning travma nazariyasi va Linda Hutcheonning tarixiy badiiylilik haqidagi qarashlari bilan bog'lab o'rganish imkoniyatlari ko'rsatiladi. Tadqiqot natijalari zamonaviy xorijiy adabiyot namunalarini O'zbekiston oliy ta'limi va milliy gumanitar tadqiqotlar maydoniga integratsiya qilish, qiyosiy adabiyotshunoslikning metodologik bazasini kengaytirish hamda yosh tadqiqotchilarning xalqaro ilmiy manbalar bilan ishlash ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: “O'zbekiston — 2030”, oliy ta'lim, fundamental tadqiqot, zamonaviy ingliz adabiyoti, Maggie O'Farrell, ona obrazi, poetika, ayol identiteti, xotira, narratologiya, palimpsest, travma, *Hamnet*, *The Hand That First Held Mine*.

CONTEMPORARY LITERARY STUDIES IN THE CONTEXT OF THE “UZBEKISTAN-2030” STRATEGY: THE POETICS OF THE MOTHER FIGURE IN MAGGIE O'FARRELL'S WORKS

Xidirova Sarvinoz Mahmudjon qizi

PhD Student, Department of English Language and Literature,

Namangan State University, Uzbekistan

Annotation. This article examines selected theoretical and methodological aspects of contemporary English literary studies in the context of the objectives of the “Uzbekistan — 2030” Strategy concerning the development of higher education, fundamental research, and modern academic methodologies. The study focuses on Maggie O'Farrell's *The Hand That First Held Mine* and *Hamnet*, analysing the poetic representation of motherhood in relation to female identity, memory, temporality, loss, and personal transformation. Psychological characterization, retrospection, parallel plot structures, palimpsestic narration, symbolic detail, multiple perspectives, and the synthesis of historical and individual time are identified as significant poetic devices constructing maternal identity. The analysis also draws on Adrienne Rich's theory of motherhood, Sara Ruddick's concept of maternal thinking, Sarah Dillon's theory of the palimpsest, Cathy Caruth's trauma theory, and Linda Hutcheon's approach to historical fiction. The findings demonstrate the potential of integrating contemporary foreign fiction into Uzbekistan's higher education and humanities research while expanding the methodological resources of comparative literary studies.

Key words: “Uzbekistan — 2030”, higher education, fundamental research, contemporary English literature, Maggie O'Farrell, motherhood, mother figure, poetics, female identity, memory, narratology, palimpsest, trauma, *Hamnet*, *The Hand That First Held Mine*.

Kirish. Bugungi kunda O'zbekiston Respublikasida ta'lim va ilm-fan sohalarini yangi bosqichga olib chiqish, ilmiy tadqiqotlarning natijadorligini oshirish hamda oliy ta'lim muassasalarining xalqaro ilmiy makon bilan integratsiyasini kuchaytirish davlat taraqqiyotining muhim yo'nalishlaridan biri sifatida namoyon bo'lmoqda. 2023-yil 11-sentabrdagi PF-158-son Farmon bilan tasdiqlangan "O'zbekiston — 2030" strategiyasida oliy ta'lim bilan qamrovni kengaytirish, ta'lim sifatini oshirish, oliy ta'lim muassasalarida ilmiy tadqiqotlar natijadorligini yuksaltirish hamda fundamental tadqiqotlarni yangi yo'nalishlar bilan boyitish vazifalari belgilangan edi [1]. Xususan, strategiyaning 9-maqsadida fundamental tadqiqotlarni rivojlantirish, jumladan, til va adabiyot, tarix, arxeologiya, madaniyat va san'at yo'nalishlaridagi ilmiy dasturlarni qo'llab-quvvatlash alohida qayd etilgan. (Lex)

2026-yil 16-fevraldagi PF-21-son Farmon esa 2030-yilgacha bo'lgan taraqqiyotning ustuvor yo'nalishlari doirasidagi islohotlarni yangi bosqichga olib chiqish zaruratini belgiladi [2]. Mazkur hujjatda 2023-yilda qabul qilingan "O'zbekiston — 2030" strategiyasida belgilangan maqsadlarni zamonaviy global o'zgarishlar va yangi ilmiy-texnologik chaqiriqlar asosida takomillashtirish zarurligi qayd etilgan. (LEX.UZ)

Shu nuqtayi nazardan, gumanitar fanlar, xususan, adabiyotshunoslikda yangi nazariy-metodologik yondashuvlarni joriyetish dolzarb masalalardan biridir. Zamonaviy badiiy matnni tadqiq etishda uning faqat syujet va obrazlar tizimini tavsiflash bilan chegaralanish yetarli emas. Bugungi adabiyotshunoslik matnning narrativ strukturasi, xotira mexanizmlari, gender munosabatlari, tarixiylik, psixologik jarayonlar va intertekstual aloqalarini kompleks o'rganishni talab etadi.

Zamonaviy britan yozuvchisi Maggie O'Farrell ijodi ana shunday fanlararo tadqiqot uchun muhim materiallardan biridir. 2024-yilda Elaine Canning muharrirligida nashr etilgan Maggie O'Farrell: *Contemporary Critical Perspectives* to'plami yozuvchining ijodiga bag'ishlangan ilk to'liq hajmdagi ilmiy tadqiqotlardan biri bo'lib, unda O'Farrellning fragmentar xronologiya, ko'p nuqtayi nazarlilik, xotira, travma, onalik, tarixiylik va palimpsestik strukturalaridan foydalanishi tahlil qilingan [3]. (OUP Academic)

Ayniqsa, Ruth Gilligan *The Hand That First Held Mine* romanini palimpsest konsepsiyasi asosida tadqiq qilib, Lexie va Elina obrazlari o'rtasidagi vaqt, shahar, xotira va shaxsiyat qatlamlarini tahlil qiladi. Tadqiqotchining fikricha, romanning formal qurilishi onalik va ayol identiteti masalalarini o'rganish uchun alohida imkoniyat yaratadi [4, 31–45-b.]. (University of Birmingham)

Hamnet romaniga oid zamonaviy tadqiqotlarda esa Agnes obrazi, xotira, tarixiy bo'shliqlar va ona nuqtayi nazari alohida e'tibor markaziga chiqmoqda. Stephen O'Neill romanni "maternalized networks of remembrance" — onalik bilan markazlashtirilgan xotira tarmoqlari nuqtayi nazaridan o'rganadi [5, 210–229-b.]. (Tandfonline) 2025-yilda Armelle Parey tomonidan chop etilgan tadqiqot esa Hamnetni biofiction va tarixiy xotiradagi bo'shliqlarni badiiy qayta tiklash nuqtayi nazaridan tahlil qiladi [6, 521–537-b.]. (Tandfonline)

Mazkur maqolaning maqsadi — Maggie O'Farrellning *The Hand That First Held Mine* va Hamnet romanlarida ona obrazining shakllanish poetikasini zamonaviy adabiyotshunoslik metodlari asosida tahlil qilish hamda ushbu tadqiqotning O'zbekiston oliy ta'limi va fundamental gumanitar izlanishlaridagi metodologik imkoniyatlarini ko'rsatishdan iborat.

Tadqiqot metodologiyasi

Tadqiqotda qiyosiy-tipologik, narratologik, psixologik, intertekstual, tarixiy-poetik va genderga asoslangan tahlil metodlaridan foydalanildi. Badiiy matnning vaqt va xotira qatlamlarini tahlil qilishda Sarah Dilloning palimpsest nazariyasi [7], travmatik tajribani anglashda Cathy Caruthning konsepsiyasi [8], tarix va badiiylik o'rtasidagi munosabatlarni o'rganishda Linda Hutcheonning tarixshunoslik metafiksiyasi haqidagi nazariy qarashlari [9] metodologik asos sifatida tanlandi.

Ona obrazining ijtimoiy va individual tajriba sifatidagi talqinini ochib berishda Adrienne Richning *Of Woman Born* asaridagi onalikning tajriba va institut sifatidagi ikki tomonlama talqini [10], Sara Ruddickning "maternal thinking" konsepsiyasi [11] hamda Simone de Beauvoirning ayol subyektivligi haqidagi qarashlari [12] nazariy asos sifatida qo'llanildi.

Mazkur metodologik sintez O'Farrell romanlarida onalikni faqat biologik yoki ijtimoiy funksiya sifatida emas, balki xotira, identitet, vaqt va ruhiy tajriba bilan bog'langan murakkab estetik hodisa sifatida tahlil qilish imkonini beradi.

Zamonaviy adabiy tadqiqotlar va "O'zbekiston — 2030" strategiyasi

"O'zbekiston — 2030" strategiyasining ilm-fan va ta'limga oid vazifalari gumanitar fanlarda ham tadqiqotlarning sifat va metodologik darajasini oshirishni taqozo etadi. Strategiyaning 2023-yilgi tahririda oliy ta'lim muassasalarida ilmiy tadqiqotlar natijadorligini oshirish, ilmiy salohiyatni yuksaltirish va fundamental tadqiqotlarni yangi yo'nalishlar bilan boyitish kabi vazifalar belgilangan [1]. (Lex)

2026-yilgi PF-21-son Farmon esa 2030-yilgacha bo'lgan taraqqiyot yo'nalishlarini yangi sharoitlar asosida davom ettirishga qaratilgan. Hujjatda strategik rejalashtirishning "maqsad — harakat — natija" tamoyiliga asoslangan yangi tizimi va global o'zgarishlarga moslashish zarurati qayd etiladi [2]. (LEX.UZ)

Bunday strategik yondashuv gumanitar tadqiqotlarda ham ilmiy natijaning aniq metodologik asosga ega bo'lishini talab etadi. Shu jihatdan zamonaviy xorijiy adabiyot namunalarini tadqiq etish xalqaro adabiyotshunoslikdagi nazariy konsepsiyalarni milliy ilmiy muhitda sinovdan o'tkazish imkonini beradi.

Maggie O'Farrell ijodining ilmiy qiymati ham ana shu nuqtada namoyon bo'ladi. Elaine Canning tahriridagi 2024-yilgi to'plamda O'Farrell ijodining fragmentar xronologiya, ko'p nuqtayi nazarlilik, xotira, travma, tarixiylik va onalik bilan bog'liq jihatlarini tizimli tarzda tadqiq etilgan [3]. (Bloomsbury Publishing)

Demak, O'Farrell romanlarini o'rganish zamonaviy ingliz adabiyotining muayyan namunalarini tahlil qilish bilan birga, yangi adabiyotshunoslik metodlarini milliy ilmiy makonga olib kirish vazifasini ham bajaradi.

The Hand That First Held Mine romanida ona obrazi poetikasi

Maggie O'Farrellning 2010-yilda nashr etilgan *The Hand That First Held Mine* romani ikki ayol — Lexie Sinclair va Elina Vilks — ning turli davrlardagi hayotini o'zaro bog'lovchi murakkab kompozitsiya asosida qurilgan [13].

Roman poetikasining muhim jihati ikki vaqt qatlamining bir-biri bilan tutashishidir. Lexie hayoti 1950-yillar Londonida kechsa, Elina zamonaviy London sharoitida yashaydi. Ularning hikoyalari oddiy parallel syujetlar sifatida emas, balki xotira, makon va identitet qatlamlari orqali o'zaro aloqaga kirishadi.

Ruth Gilligan ushbu kompozitsiyani palimpsest konsepsiyasi yordamida tushuntiradi. Uning tadqiqotiga ko'ra, Lexie va Elina obrazlarining identitetlari vaqt davomida bir necha marta shakllanadi va o'zgaradi; shu bilan birga, ularning hikoyalari yarim asrlik London makonining turli qatlamlarini ham ustma-ust joylashtiradi [4, 31–45-b.]. (University of Birmingham)

Sarah Dillon palimpsestni tarix, subyektivlik, vaqt, metafora va matnlilikni qayta ko'rib chiqishga imkon beruvchi nazariy model sifatida talqin qiladi [7]. (Bloomsbury Publishing) O'Farrell romanida mazkur nazariya nafaqat shahar makoniga, balki ayol shaxsiyatining qatlamli tabiatiga ham tatbiq etilishi mumkin.

Elina obrazi ayniqsa muhimdir. Ona bo'lish uning kundalik hayotini o'zgartirish bilan birga, o'zining avvalgi ijodiy “men”ini qayta baholashiga sabab bo'ladi. Natijada onalik va shaxsiy identitet o'rtasida ichki ziddiyat paydo bo'ladi.

Adrienne Rich onalikni bir vaqtning o'zida shaxsiy tajriba va ijtimoiy institut sifatida ko'rib chiqadi [10]. (Google Books) O'Farrell romanida ham onalik faqat biologik jarayon emas, balki ayolning o'zligi, ijodiy faoliyati va kundalik hayotini qayta tashkil qiluvchi tajriba sifatida tasvirlanadi.

Sara Ruddick esa onalik faoliyati alohida fikrlash va mas'uliyat shakllarini yuzaga keltirishini ta'kidlaydi [11]. (Beacon) Elinaning chaqaloq parvarishi, xavotir va o'zining ijodiy faoliyati o'rtasidagi munosabati aynan shu nuqtayi nazardan o'rganilishi mumkin.

Shunday qilib, romanda ona obrazi “ideal ona” modeli orqali emas, balki o'z shaxsiy ehtiyojlari, qo'rquvlari, ijodiy intilishlari va ichki ziddiyatlariga ega bo'lgan subyekt sifatida shakllanadi.

Hamnet romanida ona obrazi va tarixiy xotira

2020-yilda nashr etilgan Hamnet romani tarixiy voqelik, badiiy tasavvur va oilaviy xotira chegaralarida qurilgan [14]. Asarda William Shakespeare nomi bevosita markazga qo'yilmaydi; aksincha, oilaviy hayot va ayniqsa Agnes — Anne Hathaway obrazining tajribasi muhim o'rin egallaydi.

Maggie O'Farrell Folger Shakespeare Library bilan suhbatida Agnes ismining tanlanishini Anne Hathawayning otasi Richard Hathaway vasiyatnomasida qizini “Agnes” deb atagani bilan bog'laydi [15]. (Folger.edu) Bu fakt romandagi tarixiy bo'shliqlarni badiiy tasavvur orqali to'ldirish strategiyasini anglashda muhimdir.

Stephen O'Neill Hamnet romanida xotira tarmoqlarining onalik nuqtayi nazaridan qayta tashkil etilishini ta'kidlaydi. Tadqiqotchi Agnes obraziga, xotira, egizaklik va arvohlar motivlariga alohida e'tibor qaratadi [5]. (Tandfonline)

Armelle Parey esa romanni biofiction janri bilan bog'lab, tarixiy hujjatlarda yetarlicha qayd etilmagan Anne Hathaway obrazining badiiy qayta qurilishini tahlil qiladi [6]. Uning tadqiqotida tarixiy xotiradagi bo'shliqlar badiiy tasavvur orqali to'ldirilishi Hamnetning asosiy poetik mexanizmlaridan biri sifatida ko'rsatiladi. (Tandfonline)

Bu jihat Linda Hutcheonning tarix va badiiylik o'rtasidagi murakkab munosabatlar haqidagi qarashlari bilan ham bog'lanishi mumkin [9]. Zamonaviy tarixiy roman tarixiy voqelikni shunchaki takrorlamaydi; u mavjud tarixiy ma'lumotlar va bo'shliqlarni qayta talqin qilish orqali o'tmish haqida yangi narrativ hosil qiladi.

Hamnetda Agnes obrazi aynan shunday poetik qayta qurish natijasidir. Tarixiy manbalarda nisbatan cheklangan ma'lumotga ega bo'lgan ayol obrazining ichki dunyosi badiiy tasavvur orqali kengaytiriladi.

Nicholas Taylor-Collins Agnes obrazini erta modern davr "husbander" tushunchasi bilan bog'laydi va uni passiv, sabrli rafika stereotipidan farqli ravishda faol subyekt sifatida talqin qiladi [16, 89–105-b.]. ([Исследовательский портал КМУ](#))

Amy Muse esa Hamnetni "creative criticism" sifatida o'rganib, romanning Shakespeare obrazini bevosita markazlashtirmasdan, uni oilaviy munosabatlar orqali bilvosita yaratishini ta'kidlaydi [17]. ([ScholarWorks](#))

Demak, Hamnetda ona obrazi tarixiy xotirani qayta tashkil etuvchi markaziy subyektga aylanadi.

Ona obrazi, xotira va travma

O'Farrellning ikki romanida xotira oddiy retrospektiv vosita emas, balki obrazlarning o'zligini shakllantiruvchi mexanizm sifatida namoyon bo'ladi.

Cathy Caruth travma va xotira munosabatini bevosita anglab bo'lmaydigan tajribaning keyingi narrativ qaytishi bilan bog'laydi [8]. Uning Unclaimed Experience asari travma, narrativ va tarix munosabatlarini o'rganishda muhim nazariy manbalardan biridir. ([Hopkins Press](#))

Hamnetda farzandning o'limi Agnesning shaxsiy xotirasini tubdan o'zgartiradi. Yo'qotish tajribasi vaqt o'tishi bilan yo'qolib ketmaydi; aksincha, u boshqa xotiralar, obrazlar va tarixiy narrativlar bilan qayta bog'lanadi.

Stephen O'Neillning "maternalized networks of remembrance" tushunchasi aynan shu poetik mexanizmni tavsiflash uchun muhimdir [5]. ([Tandfonline](#))

Shuningdek, Marianne Hirsch tomonidan ishlab chiqilgan "postmemory" konsepsiyasi avlodlar o'rtasida shaxsiy va kollektiv travmaning hikoyalar, obrazlar va xatti-harakatlar orqali uzatilishini tushuntiradi [18]. ([Marianne Hirsch](#)) Mazkur konsepsiya O'Farrellning xotira va avlodlar o'rtasidagi aloqalarni tasvirlash usullarini kengroq kontekstda o'rganish uchun metodologik imkoniyat yaratadi.

Ona obrazining poetik modifikatsiyalari: qiyosiy tahlil

Ikki roman qiyosi O'Farrellning ona obrazini bir xil model asosida yaratmasligini ko'rsatadi.

The Hand That First Held Mine	Hamnet
Onalik va yangi hayot tajribasi	Onalik va yo'qotish tajribasi
Ayol identitetining qayta shakllanishi	Fojiadan keyingi identitet transformatsiyasi
Parallel vaqt qatlamlari	Tarixiy va individual vaqt sintezi
Shahar va shaxsiyat palimpsesti	Tarixiy xotira va biofiction
Ona bo'lish va ijodiy "men" o'rtasidagi ziddiyat	Ona xotirasi va farzand yo'qotilishi

The Hand That First Held Mine	Hamnet
Zamonaviy London	Erta modern Angliya
Palimpsestik narrativ	Tarixiy qayta tasavvur

Mazkur tipologik qiyos shuni ko'rsatadiki, O'Farrell ijodida onalik statik holat emas, balki vaqt, tajriba va xotira ta'sirida o'zgarib boradigan jarayondir.

The Hand That First Held Mineda ona bo'lish ayolning mavjud identitetini qayta ko'rib chiqishiga sabab bo'lsa, Hamnetda ona obrazining asosiy transformatsiyasi yo'qotish orqali amalga oshadi.

Shu sababli ikkala roman ham ona obrazining ichki dinamikasini turli poetik mexanizmlar orqali namoyon qiladi.

Ona obrazini yaratishning asosiy poetik vositalari

Tahlil natijasida O'Farrellning ona obrazini yaratishda quyidagi poetik vositalardan izchil foydalanishi aniqlandi:

1. Psixologik tasvir.

Ichki kechinmalar, qo'rquv, xavotir, aybdorlik va yo'qotish hissi personajning ruhiy dunyosini ochib beradi.

2. Retrospeksiya.

Personajning hozirgi holati avvalgi hayot tajribalari va xotiralar orqali izohlanadi.

3. Parallel kompozitsiya.

The Hand That First Held Mineda ikki ayolning turli tarixiy davrlardagi hayoti yagona kompozitsion tizimga birlashtiriladi.

4. Palimpsestik narrativ.

Turli vaqt, makon va identitet qatlamlari bir-birining ustiga joylashadi. Gilligan aynan shu xususiyatni romanning onalik va ayol identitetini o'rganishdagi muhim formal strategiyasi sifatida ko'rsatadi [4]. ([University of Birmingham](#))

5. Ko'p nuqtayi nazarlilik.

Voqealar birgina qahramon nigohi bilan chegaralanmaydi. Natijada oila va onalik hodisasi turli subyektiv pozitsiyalardan ko'rinadi.

6. Ramziy detal.

Uy, tana, qo'l, bola bilan bog'liq predmetlar va makon elementlari personajning ichki holatini ifodalovchi semantik vositalarga aylanadi.

7. Tarixiy va individual vaqt sintezi.

Ayniqsa Hamnetda shaxsiy oilaviy fojia kengroq tarixiy-madaniy kontekst bilan bog'lanadi.

8. Intertekstual qayta yozish.

Hamnet Shakespeare an'anasi va Hamlet bilan aloqaga kirishadi, biroq tarixiy voqeani ona nuqtayi nazaridan qayta tasavvur qiladi [5; 17].

Ilmiy yangilik

Tadqiqotning ilmiy yangiligi quyidagi jihatlarida namoyon bo'ladi:

Birinchidan, Maggie O'Farrellning *The Hand That First Held Mine* va *Hamnet* romanlaridagi ona obrazi yagona poetik kategoriya sifatida qiyosiy-tipologik nuqtayi nazardan ko'rib chiqildi.

Ikkinchidan, ona obrazining shakllanishida palimpsestik narrativ, xotira, retrospeksiya va tarixiy vaqtning o'zaro aloqasi kompleks poetik tizim sifatida asoslandi.

Uchinchidan, *The Hand That First Held Mine* romanidagi onalik va ayol identiteti masalasi Ruth Gilligan tomonidan ilgari surilgan palimpsest konsepsiyasi bilan bog'liq holda tahlil qilinib, uning Elina obrazining ichki transformatsiyasini yoritishdagi imkoniyatlari ko'rsatildi [4].

To'rtinchidan, *Hamnet*dagi Agnes obrazi tarixiy xotira, biofiction va maternal memory kategoriyalari kesishmasida tahlil qilindi. Zamonaviy tadqiqotlarda Agnesning tarixiy shaxs sifatidagi noaniqligi va badiiy qayta qurilishi alohida qayd etilgan [5; 6].

Beshinchidan, ikki roman qiyosi orqali O'Farrell poetikasida onalikning ikki asosiy modifikatsiyasi — identitetni qayta shakllantiruvchi tajriba va yo'qotish orqali transformatsiyalanuvchi tajriba sifatida tavsiflandi.

Tadqiqotning ta'limiy va innovatsion ahamiyati

Zamonaviy xorijiy adabiyot namunalarini oliy ta'lim jarayoniga olib kirish talabalar va yosh tadqiqotchilarning xalqaro adabiyotshunoslik metodlari bilan ishlash ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Maggie O'Farrell romanlari quyidagi fan va ilmiy yo'nalishlarda samarali o'quv-tadqiqot materiali sifatida qo'llanishi mumkin:

- zamonaviy ingliz adabiyoti;
- qiyosiy adabiyotshunoslik;
- narratologiya;
- gender tadqiqotlari;
- xotira tadqiqotlari;
- travma tadqiqotlari;
- tarixiy roman poetikasi;
- ayol va ona obrazining poetikasi;
- zamonaviy roman kompozitsiyasi.

Bunday materiallar talabalarga badiiy asarni faqat mazmunij jihatdan emas, balki uning narrativ, psixologik, tarixiy va ramziy qatlamlarini tahlil qilish imkonini beradi.

Bu esa "O'zbekiston — 2030" strategiyasida belgilangan ilmiy salohiyatni oshirish, fundamental tadqiqotlarni yangi yo'nalishlar bilan boyitish va oliy ta'limning ilmiy sifatini yuksaltirish vazifalari bilan metodologik jihatdan uyg'unlashadi [1; 2]. (*Lex*)

Shu jihatdan maqolaning innovatsion tomoni nafaqat yangi adabiy materialning tanlanishida, balki uni zamonaviy nazariy metodlar — palimpsest, xotira, travma, gender va narratologiya konsepsiyalari asosida kompleks tahlil qilishda namoyon bo'ladi.

Xulosa

"O'zbekiston — 2030" strategiyasi doirasida oliy ta'lim va ilm-fanning rivojlanishi gumanitar tadqiqotlarda ham yangi metodologik yondashuvlarni shakllantirishni talab etmoqda. 2023-yilgi strategiyada oliy ta'lim muassasalarida ilmiy tadqiqotlar natijadorligini oshirish va fundamental tadqiqotlarni rivojlantirish vazifalari belgilangan bo'lsa, 2026 -yilgi PF-

21-son Farmon mazkur strategik yo'nalishlarni yangi global sharoitlarga moslashtirish zaruratini belgilab berdi [1; 2]. (Lex)

Maggie O'Farrellning *The Hand That First Held Mine* va *Hamnet* romanlari tahlili ona obrazining zamonaviy ingliz adabiyotida bir yoqlama va idealizatsiyalangan modeldan ancha murakkab poetik tizimga aylanganini ko'rsatadi.

The Hand That First Held Mine romanida onalik ayolning mavjud identitetini qayta ko'rib chiqish jarayoni bilan bog'lanadi. Parallel vaqt qatlamlari, palimpsestik kompozitsiya va xotira mexanizmlari orqali Elina va Lexie obrazlari o'zaro bog'lanadi. Gilligan tadqiqotida ham ushbu ikki obrazning vaqt, shahar va identitet qatlamlari palimpsest konsepsiyasi asosida izohlanadi [4]. (University of Birmingham)

Hamnet romanida esa ona obrazi tarixiy xotira va farzand yo'qotilishi orqali transformatsiyalanadi. O'Neill Agnes obrazini onalik xotirasi tarmoqlarining markaziy subyekti sifatida talqin qilsa [5], Parey romandagi Agnes obrazining tarixiy bo'shliqlarni badiiy qayta qurish orqali shakllanganini ko'rsatadi [6]. (Tandfonline)

Shunday qilib, tadqiqot natijasida O'Farrell romanlarida ona obrazi uch asosiy poetik kategoriya — identitet, xotira va transformatsiya kesishmasida shakllanishi aniqlandi. Onalik bir tomondan yangi identitetning yuzaga kelishiga, ikkinchi tomondan esa yo'qotish va tarixiy xotira orqali mavjud identitetning qayta qurilishiga olib keluvchi murakkab badiiy hodisa sifatida namoyon bo'ladi.

Mazkur natijalar zamonaviy ingliz adabiyotini O'zbekiston oliy ta'limidagi qiyosiy adabiyotshunoslik, narratologiya va fundamental gumanitar tadqiqotlar bilan bog'lash uchun metodologik imkoniyat yaratadi. Shu bilan birga, O'Farrell ijodini o'rganish yosh tadqiqotchilarning xalqaro ilmiy adabiyot bilan ishlash, nazariy konsepsiyalarni yangi empirik materialga tatbiq etish va fanlararo ilmiy tahlil olib borish ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Adabiyotlar/Литература/References:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti. "O'zbekiston — 2030" strategiyasi to'g'risida. 2023-yil 11-sentabrdagi PF-158-son Farmon. – Toshkent, 2023. (LEX.UZ)
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti. Mamlakat taraqqiyotining 2030-yilgacha mo'ljallangan ustuvor yo'nalishlari doirasida islohotlarni izchil davom ettirish va yangi bosqichga olib chiqishning qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida. 2026-yil 16-fevraldagi PF-21-son Farmon. – Toshkent, 2026. (LEX.UZ)
3. Canning E. (ed.). Maggie O'Farrell: Contemporary Critical Perspectives. London: Bloomsbury Academic, 2024. (Bloomsbury Publishing)
4. Gilligan R. "The Women We Become after Children": Palimpsests of the City and the Self in Maggie O'Farrell's *The Hand That First Held Mine*. In: Canning E. (ed.). Maggie O'Farrell: Contemporary Critical Perspectives. London: Bloomsbury Academic, 2024. P. 31–45. (University of Birmingham)
5. O'Neill S. "And Who Will Write Me?": Maternalizing Networks of Remembrance in Maggie O'Farrell's *Hamnet*. *Shakespeare*. Vol. 17, No. 2, 2021. P. 210–229. (Tandfonline)
6. Parey A. Memory Gaps and Biofiction in Maggie O'Farrell's *Hamnet*: Interpreting Mystery and Reimagining Anne Hathaway. *English Studies*. Vol. 106, No. 4, 2025. P. 521–537. (Tandfonline)
7. Dillon S. *The Palimpsest: Literature, Criticism, Theory*. London: Bloomsbury Academic, 2014. (Bloomsbury Publishing)

8. Caruth C. *Unclaimed Experience: Trauma, Narrative, and History*. Baltimore: Johns Hopkins University Press, 1996. (Hopkins Press)
9. Hutcheon L. *A Poetics of Postmodernism: History, Theory, Fiction*. New York: Routledge, 1988.
10. Rich A. *Of Woman Born: Motherhood as Experience and Institution*. New York: W. W. Norton, 1976. (Google Books)
11. Ruddick S. *Maternal Thinking: Toward a Politics of Peace*. Boston: Beacon Press, 1989. (Open Library)
12. Beauvoir S. de. *The Second Sex*. Trans. C. Borde, S. Malovany-Chevallier. New York: Vintage Books, 2011. (Станфордская энциклопедия философии)
13. O'Farrell M. *The Hand That First Held Mine*. London: Headline Review, 2010.
14. O'Farrell M. *Hamnet*. London: Headline Publishing Group, 2020.
15. O'Farrell M. Interview on *Hamnet*. Folger Shakespeare Library, 2020. (Folger.edu)
16. Taylor-Collins N. *The Taming Shrew: Agnes in Maggie O'Farrell's Hamnet as (Early) Modern Husband*. In: Canning E. (ed.). *Maggie O'Farrell: Contemporary Critical Perspectives*. London: Bloomsbury Academic, 2024. P. 89–105. (Исследовательский портал КМУ)
17. Muse A. *Longing to Stay Tied: Maggie O'Farrell's Hamnet as a Work of Creative Criticism*. *Comparative Drama*. Vol. 57, No. 1, 2023. (ScholarWorks)
18. Hirsch M. *The Generation of Postmemory: Writing and Visual Culture after the Holocaust*. New York: Columbia University Press, 2012. (Marianne Hirsch)
19. Butler J. *Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity*. New York: Routledge, 1990.
20. Genette G. *Palimpsests: Literature in the Second Degree*. Trans. Channa Newman, Claude Doubinsky. Lincoln: University of Nebraska Press, 1997.

O‘ZBEKISTON — 2030: INNOVATSIYA, FAN VA TA’LIM ISTIQBOLLARI

II RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY KONFERENSIYASI MATERIALLARI

2026-yil, 6-oktyabr

Mas’ul muharrir: *F.T.Isanova*
Texnik muharrir: *N.Bahodirova*
Diszayner: *I.Abdihakimov*

O‘ZBEKISTON — 2030: INNOVATSIYA, FAN VA TA’LIM
ISTIQBOLLARI. II Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi
materiallari. – Toshkent: Scienceproblems team, 2026. – 200 bet.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.com>

Konferensiya tashkilotchisi: Scienceproblems Team

Konferensiya o‘tkazilgan sana: 2026-yil, 2-oktyabr

ISBN 978-9910-8337-7-9

Barcha huquqlar himoyalangan.
© Scienceproblems team, 2026-yil.
© Mualliflar jamoasi, 2026-yil.